

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Aneks 1. do Komunikatu dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 1 września 2022 r. w sprawie listy jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej w roku 2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język litewski, część ustna
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – maj 2024 r. Termin dodatkowy – czerwiec 2024 r. Termin poprawkowy – sierpień 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	21 marca 2023 r.

Na podstawie § 59b ust. 1 oraz § 59c ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego¹ w **Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 1 września 2022 r. w sprawie listy jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej w roku 2024** wprowadza się następujące zmiany: liczbę jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej obowiązującą w roku 2024 ogranicza się do 50.²

Zadania jawne obowiązujące w części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego w 2024 r.

Zadania opublikowane w *Komunikacie dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej z 1 września 2022 r. w sprawie listy jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej w roku 2024*, ale **nieobowiązujące na egzaminie w 2024 r.** podane są w drugiej części niniejszego aneksu.

1. Kokias funkcijas gali atlikti knyga? Svarstyk remdamasi(s) Martyno Mažvydo **Katekizmu** ir kitu literatūros tekstu.
2. Rašto reikšmė kultūros istorijai. Svarstyk remdamasi(s) Martyno Mažvydo **Katekizmu** ir kitu literatūros tekstu.
3. Moterų ir vyrų vaizdavimo ypatumai literatūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
4. Kaip kaimo gyvenimo ritmas priklauso nuo metų laikų? Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
5. Kokia gamtos reikšmė kaimo žmogaus gyvenime? Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
6. Ar vaikystė – tai tik nerūpestingas gyvenimo laikotarpis? Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
7. Realus gyvenimo vaizdavimas literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
8. Tradicijos ir papročiai literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Motiejaus Valančiaus apysaka **Palangos Juzė** ir kitu literatūros tekstu.
9. Dainos svarba lietuvių gyvenime. Svarstyk remdamasi(s) Motiejaus Valančiaus apysaka **Palangos Juzė** ir kitu literatūros tekstu.
10. Kodėl kai kuriuos literatūros kūrinius galima laikyti himnu lietuvių kalbai? Svarstyk remdamasi(s) Antano Baranausko poema **Anykščių šilėlis** ir kitu literatūros tekstu.
11. Lietuvos praeities vaizdavimas literatūros kūriniuose. Svarstyk remdamasi(s) Antano Baranausko poema **Anykščių šilėlis** ir kitu literatūros tekstu.

¹ Dz.U. poz. 1644, z późn. zm., w szczególności w szczególności rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 23 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. poz. 366).

² Szczegółowy opis części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego od roku szkolnego 2022/2023 (dla absolwentów 4-letniego liceum ogólnokształcącego oraz 5-letniego technikum) jest dostępny w [Informatorze o egzaminie maturalnym z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej](#). Niniejsza lista zadań jawnych określa **wyłącznie** zakres wiadomości i umiejętności sprawdzanych w pierwszym zadaniu w zestawie egzaminacyjnym, który zdający będzie losował podczas części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego w 2023 r. Niniejsza lista **nie wyczerpuje jednak** tematyki omawianej w zakresie każdej z lektur obowiązkowych. Lista ta **nie stanowi również** wytycznych dla nauczycieli określających wyłączną tematykę, która powinna być poruszana podczas zajęć. Znajomość problematyki lektur obowiązkowych sprawdzana będzie również w części pisemnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego, także w zakresie, którego nie obejmuje niniejszy *Komunikat*.

12. Žmogaus ir gamtos ryšys literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Antano Baranausko poema **Anykščių šilelis** ir kitu literatūros tekstu.
13. Ar laimė slypi materialinėje gerovėje? Svarstyk remdamasi(s) Žemaitės apysaka **Petras Kurlmis** ir kitu literatūros tekstu.
14. Kokias laimės sampratas galima rasti literatūros tekstuose? Svarstyk remdamasi(s) Žemaitės apsakymu **Petras Kurlmis** ir kitu literatūros tekstu.
15. Motinos vaizdavimas literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Žemaitės apsakymu **Petras Kurlmis** ir kitu literatūros tekstu.
16. Proto ir širdies konfliktas. Svarstyk remdamasi(s) Žemaitės apysaka **Petras Kurlmis** ir kitu literatūros tekstu.
17. Kaip supranti posakį *Visur gerai, kur mūsų nėra*? Svarstyk remdamasi(s) Keturakio drama **Amerika pirtyje** ir kitu literatūros tekstu.
18. Tėvynės žmogaus ir žmogaus be tėvynės skirtumas. Svarstyk remdamasi(s) Vydūno tekstu **Tėvynė ir žmogus ir kitu literatūros tekstu.**
19. Tėvynės ir žmogaus ryšys. Svarstyk remdamasi(s) Vydūno tekstu **Tėvynė ir žmogus** ir kitu literatūros tekstu.
20. Svarbiausios žmogaus gyvenimo vertybės. Svarstyk remdamasi(s) Juozo Tumo-Vaižganto apysaka **Dėdės ir dėdienės** ir kitu literatūros tekstu.
21. Silpniesniųjų tema literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Šatrijos Raganos novele **Irkos tragedija** ir kitu literatūros tekstu.
22. Vaikystės vaizdavimas literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Šatrijos Raganos novele **Irkos tragedija** ir kitu literatūros tekstu.
23. Kaip žmogus turi sugyventi su kitais? Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės apysaka **Raganius** ir kitu literatūros tekstu.
24. Žmogaus santykis su Dievu literatūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės apysaka **Raganius** ir kitu literatūros tekstu.
25. Kaip literatūroje vaizduojami seni žmonės? Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės apsakymu **Bedievis** ir kitu literatūros tekstu.
26. Kaimo žmogaus filosofijos atspindžiai literatūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės apysaka **Raganius** ir kitu literatūros tekstu.
27. Ar sutinki su teiginiu, kad norint eiti į priekį reikia siekti to, kas nauja? Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės drama **Skirgaila** ir kitu literatūros tekstu.
28. Pasirinkimo tarp pareigos ir asmeninių siekių problema literatūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės drama **Skirgaila** ir kitu literatūros tekstu.
29. Ar žmogaus likimas yra jo paties, ar kitų rankose? Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės drama **Skirgaila** ir kitu literatūros tekstu.
30. Ar laisvė matuojama materialinėmis gėrybėmis? Svarstyk remdamasi(s) Vinco Krėvės padavimu **Daina apie Arą** ir kitu literatūros tekstu.
31. Bendruomeninės moralės ir etikos poveikis individui. Svarstyk remdamasi(s) Antano Vienuolio apsakymu **Paskenduolė** ir kitu literatūros tekstu.
32. Kaip literatūros kūriniuose vaizduojama gamta? Svarstyk remdamasi(s) Antano Vienuolio apsakymu **Paskenduolė** ir kitu literatūros tekstu.
33. Nelaimingos meilės motyvas literatūros kūriniuose. Svarstyk remdamasi(s) Igno Šeiniaus apysaka **Kuprelis** ir kitu literatūros tekstu.
34. Malūno motyvas literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Igno Šeiniaus apysaka **Kuprelis** ir kitu literatūros tekstu.
35. Gražios sielos negražiame kūne motyvas literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Igno Šeiniaus romanu **Kuprelis** ir kitu literatūros tekstu.

36. Kas lemia žmogaus gyvenimo kelio pasirinkimą? Svarstyk remdamasi(s) Vinco Mykolaičio-Putino romano **Altorių šešėly I d.** ir kitu literatūros tekstu.
37. Pareigos ir pašaukimo dilema. Svarstyk remdamasi(s) Vinco Mykolaičio-Putino romanu **Altorių šešėly** ir kitu literatūros tekstu.
38. Ar juokas visada tik linksnumo išraiška? Svarstyk remdamasi(s) Balio Sruogos romanu **Dievų miškas** ir kitu literatūros tekstu.
39. Satyra ir ironija vaizduojant košmariškus išgyvenimus. Svarstyk remdamasi(s) Balio Sruogos romanu **Dievų miškas** ir kitu literatūros tekstu.
40. Karo motyvas lietuvių literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Balio Sruogos romanu **Dievų miškas** ir kitu literatūros tekstu.
41. Kaip vaizduojamas moterų likimas literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) levos Simonaitytės romanu **Vilius Karalius** ir kitu literatūros tekstu.
42. Krašto nutautėjimo problematika. Svarstyk remdamasi(s) levos Simonaitytės romanu **Vilius Karalius** ir kitu literatūros tekstu.
43. Pražūtingos meilės vaizdavimas literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Kazio Borutos apysaka **Baltaragio malūnas** ir kitu literatūros tekstu.
44. Pasakų ir legendų motyvai literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Kazio Borutos romanu **Baltaragio malūnas** ir kitu literatūros tekstu.
45. Tautosakos reikšmė žmogaus tapatybei. Svarstyk remdamasi(s) Juozo Vainos tautosakos rinkiniu **Nuo Punsko iki Seinų I d.** ir kitu literatūros tekstu.
46. Tautosaka – etnografinio regiono atspindys. Svarstyk remdamasi(s) Juozo Vainos tautosakos rinkiniu **Nuo Punsko iki Seinų I d.** ir kitu literatūros tekstu.
47. Ar sutinki, kad tėviškė literatūroje visada vaizduojama kaip laiminga, šventa vieta? Svarstyk remdamasi(s) Vytauto Mačernio eilėraščių ciklu **Vizijos** ir kitu literatūros tekstu.
48. Ar valdžia asmenybei daugiau duoda, ar atima? Svarstyk remdamasi(s) Justino Marcinkevičiaus drama **Mindaugas** ir kitu literatūros tekstu.
49. Kaimo ir miesto erdvių sankirta literatūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Romualdo Granausko apysaka **Gyvenimas po klevu** ir kitu literatūros tekstu.
50. Santykis su tradicijomis gimtuosiuose namuose ir už jų ribų. Svarstyk remdamasi(s) Birutės Jonuškaitės apsakymu **Velykos** ir kitu literatūros tekstu.

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA
DYREKTOR

dr Marcin Smolik

Zadania jawne wymienione w *Komunikacie* z 2022 r., ale nieobowiązujące w części ustnej egzaminu maturalnego z języka litewskiego w 2024 r.

1. Knygos ir tautinio identiteto ryšys. Svarstyk remdamasi(s) Martyno Mažvydo **Katekizmu** ir kitu literatūros tekstu.
2. Valstiečio požiūris į kitų socialinių sluoksnių atstovų gyvenimo būdą. Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
3. Ar darbas ir darbštumas yra gyvenimo varomoji jėga? Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
4. Žmogaus gyvenimo ir gamtos darna. Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
5. Lietuvio valstiečio kasdienybės vaizdavimas literatūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Kristijono Donelaičio poema **Metai** ir kitu literatūros tekstu.
6. Lietuvių papročiai literatūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Motiejaus Valančiaus apysaka **Palangos Juzė** ir kitu literatūros tekstu.
7. Kaip gamtos vaizdai kūriniuose atspindi krašto likimą? Svarstyk remdamasi(s) Antano Barausko poema **Anykščių šilelis** literatūros tekstu.
8. Vertybių ieškojimo problema. Svarstyk remdamasi(s) Marcelijaus Martinaičio eilėraščiu **Kukutis nori pamatyti tėvynę** ir kitu literatūros tekstu.

Taip ilgai nemačiau tėvynės,
dirbdamas jos laukus,
taisydamas jos šiaudinius stogus.
Taip gyvenimas nedavė laiko,
vargindamas akis ir galvojamą:
vis ką nors reikėdavo dirbti,
eiti kur nors ar važiuoti.
Matau,
nieko neišeina ir tiems,
kurie greitai važiuoja,
arba tiems,
kurie daug ir gerai pavalgo,
kad gražesni būtų žodžiai
apie tėvynę.
Dirbau ir dirbau,
net savo minčių nesuprasdamas,
norėjau tik užsidirbti sėkmadienį,
kad galėčiau galvoti.
Kai baigsiu visus savo darbus,
laisvą užsidirbtą sėkmadienį
atsigulęs žolėj,
laisvai pasidėjęs ant žemės rankas,
norėčiau dar pamatyti tėvynę,
kam nedavė laiko gyvenimas.
Taip nieko daugiau neuždirbau
ir taip nieko daugiau neturiu,
kad jau nebeneriu turėti.

<http://tekstai.lt>

9. Jausmų ir materialinių vertybių konfliktas. Svarstyk remdamasi(s) Žemaitės apsakymu **Petras Kurmelis** ir kitu literatūros tekstu.
10. Draugystė kaip brangiausia vertybė. Svarstyk remdamasi(s) Šatrijos Raganos novele **Irkos tragedija** ir kitu literatūros tekstu.

11. Kodėl gyvenime svarbu turėti draugą? Svarstyk remdamasi(s) Šatrijos Raganos novele **Irkos tragedija** ir kitu literatūros tekstu.
12. Kaip gamtos aprašymai literatūros tekstuose gali atspindėti veikėjų vidinius išgyvenimus? Svarstyk remdamasi(s) Antano Vienaolio apsakymu **Paskenduolė** ir kitu literatūros tekstu.
13. Kaip gamtos vaizdai atskleidžia herojų jausmus? Svarstyk remdamasi(s) Igno Šeiniiaus romanu **Kuprelis** ir kitu literatūros tekstu.
14. Nužmogėjimo atspindžiai kultūros tekstuose. Svarstyk remdamasi(s) Balio Sruogos romanu **Dievų miškas** ir kitu literatūros tekstu.
15. Mirties išniokinimas ir beprasmybė literatūroje. Svarstyk remdamasi(s) Balio Sruogos romanu **Dievų miškas** ir kitu literatūros tekstu.
16. Karas — vietos nudvasintojas. Svarstyk remdamasi(s) Balio Sruogos romanu **Dievų miškas** ir kitu literatūros tekstu.
17. Individo moralinis nuopuolis. Svarstyk remdamasi(s) levos Simonaitytės romanu **Vilius Karalius** ir kitu literatūros tekstu.
18. Moteris — šeimos židinio sergėtoja. Svarstyk remdamasi(s) levos Simonaitytės romanu **Vilius Karalius** ir kitu literatūros tekstu.
19. Ar žmogaus tapatybės išsaugojimui svarbi ištikimybė tautai ir šeimai? Svarstyk remdamasi(s) levos Simonaitytės romanu **Vilius Karalius** ir kitu literatūros tekstu.
20. Ar senatvė visada skaudi? Svarstyk remdamasi(s) levos Simonaitytės romanu **Vilius Karalius** ir kitu literatūros tekstu.
21. Šeimos vaizdavimas literatūros kūriniuose. Svarstyk remdamasi(s) levos Simonaitytės romanu **Vilius Karalius** ir kitu literatūros tekstu.
22. Jaunystė — gražiausias žmogaus gyvenimo laikas. Svarstyk remdamasi(s) Salomėjos Nėries eilėraščiu **Žvaigždė — jaunystė** ir kitu literatūros tekstu.

Vieną akimirką mano jaunystė,
Lyg žaibas jaunas —
Širdį ugniniais sparnais suvystė,
Užliejo kraują.

Ir mano dienos — žėrinčios ašaros
Laumių akyse, —
Ir jų kaip vėjų — vėjų pavasario
Nesuvaikysi!

Ir nebijau aš girioj paklysti,
Jūroj paskęsti, —
Nes man žadėjo žvaigždė jaunystė
Niekad negesti.

[1927]

Dvidešimto amžiaus lietuvių poezija, sud. Vytautas Kubilius, Vilnius 1991, p. 173.

23. Kaip literatūros tekstuose persipina komiškas ir tragizmas. Svarstyk remdamasi(s) Kazio Borutos apysaka **Baltaragio malūnas** ir kitu literatūros tekstu.
24. Kuo pasiroiškia emigranto drama? Svarstyk remdamasi(s) Kazio Bradūno eilėraščiu **Egzodo poetai** ir kitu literatūros tekstu.

Egzodo poetai — kaktusai dykumoje.
Nėra drėgmės,
Aplinkui vien smėlis,
O jie auga ir žydi

Raudonais erškėčių žiedais.

Tolstančių metų
Pėdas užpila smiltys.
Tik egzodo poetai
Lieka,
Auga
Ir žydi
Skaudžiais purpuriniais žiedais

Kai tavo ir mano širdį
Įdurs olerščio spyglias,
Neverkim—
Egzodo poetai—kaktusai dykumoje—
Maitinasi mūsų krauju.

1976 m.

Dvidešimto amžiaus lietuvių poezija, sud. Vytautas Kubilius, Vilnius 1991, p. 423–424.

25. Šeimos reikšmė vaiko gyvenime. Svarstyk remdamasi(-s) Birutės Jonuškaitės apsakymu **Velykos** ir kitu literatūros tekstu.